

בש"פ 1047/23 - אמיר האפרתי נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 1047/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: אמיר האפרתי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 12.1.2023 במ"ת 10602-10-20 שניתנה על-
ידי כבוד השופטת ד' כהן-לקח

תאריך הישיבה: כ"ג בשבט התשפ"ג (14.2.2023)

בשם העורר: עו"ד צבי קלנג, עו"ד יעל פטובי

בשם המשיבה: עו"ד תום קובצ'י

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 12.1.2023 (מ"ת 10602-10-20, השופטת ד' כהן-לקח). בית המשפט המחוזי הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 8.10.2020 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד העורר אשר תוקן בהמשך בימים 29.10.2020 ו-7.1.2021. על-פי המתואר בכתב האישום, החל משנת 2016 ועד למעצרו של העורר ביום 7.9.2020, הוא הפעיל יחד עם אחרים רשת עבריינית שמטרתה להפיק רווח כספי עבור העורר וכן עבור חברות ועוסקים מורשים באמצעות הנפקה והפצה של אלפי חשבוניות כוזבות בהיקפים כספיים גדולים מאד. על רקע זה, כתב האישום המתוקן ייחס לו עבירות חמורות רבות, ובהן עבירות מרמה, עבירות מס ועבירות של הלבנת הון. עוד יצוין כי עבירות אלו בוצעו בעת

שהעורר היה מצוי בטיפול של שירות המבחן בגין תיק פלילי קודם, ואף היה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר על תנאי.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום לבית המשפט המחוזי הוגשה גם בקשה למעצרו של העורר על תום ההליכים נגדו. בדיון שהתקיים באותו יום, הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה. בהתאם, המחלוקת בין הצדדים התמקדה בסוגיה של עילת המעצר ובאפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר. בתום הדיון קבע בית המשפט המחוזי כי מסכת העבירות המיוחסות לעורר מצביעה על מסוכנות ואף מקימה חשש אינהרנטי לשיבוש והימלטות מאימת הדין. בהקשר זה עמד בית המשפט המחוזי אף על עברו הפלילי המכביד של העורר. על רקע זה, בית המשפט המחוזי ציין כי בפני העורר ניצבת משוכה גבוהה באשר לאפשרות שחרורו למעצר בפיקוח אלקטרוני. יחד עם זאת, בית המשפט המחוזי מצא להורות על קבלת תסקיר מעצר בעניינו של העורר.

4. ביום 22.11.2020 הוגש תסקיר כאמור ובו, בעיקרו של דבר, העריך שירות המבחן כי ישנם סיכויים גבוהים ביותר כי העורר יבצע עבירות נוספות וכי מעצרו אינו מהווה עבורו גורם מרתיע מפני התנהגות עוברת חוק בעתיד. על כן, שירות המבחן המליץ על כך שהעורר יעצר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח. בהמשך לכך, בהסכמת הצדדים, ביום 2.12.2020 בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים.

5. במהלך התקופה שבה שהה העורר במעצר הוא חזר והגיש ארבע בקשות לעיון חוזר. בתמצית יצוין כי בית המשפט המחוזי דחה בקשות אלה בעמדו על הקושי לתת אמון בעורר ועל המסוכנות הנשקפת ממנו, ובשל המלצות שליליות בעניינו שפורטו במספר תסקירים משלימים שהוגשו מטעם שירות המבחן. בינתיים חלפו 28 חודשים מאז תחילת מעצרו של העורר, אשר הוארך בבית משפט זה שבע פעמים.

6. בבקשתו האחרונה לעיון חוזר, היא העומדת במוקד ההליך דנן, עתר העורר לשחררו לחלופת מעצר שתבוצע בדרך של מעצר בית בדירתה של בת זוגו, בפיקוח שלה ושל שניים מחבריה וללא גישה לאינטרנט. בבקשתו הוא הלן על חלוף הזמן המשמעותי בו הוא מצוי במעצר, הצפוי להתארך אף עוד יותר עד להשלמת ההליכים בעניינו. העורר אף טען שחל כרסום בראיות התביעה נגדו. כמו כן, העורר הוסיף והפנה למצבו הבריאותי, אשר על-פי הנטען הולך ומחמיר עם שהותו במעצר.

7. בית המשפט המחוזי דחה את טענות העורר בקבעו כי לא עלה בידו להצביע על כל שינוי דרמטי במערך הראייתי או במישור הערכת עוצמת המסוכנות, כי ההליך העיקרי בתיק נמצא בשלב מתקדם (לאחר שמיעת העדויות), וכי אין במסמכים הרפואיים כדי להעיד על החמרה אקוטית במצבו של העורר. בנוסף, בית המשפט המחוזי מצא לציין כי גם חלופת המעצר שהוצעה רחוקה מלספק מענה הולם למסוכנות הגבוהה ולחשש מפני הימלטות מאימת הדין הקיימים בעניינו של העורר, בהדגישו כי המפקחים המוצעים אינם דמויות בעלות סמכות בעיני העורר.

8. הערר שבפני מופנה כנגד החלטה זו. לטענת העורר, יש בחלופה המוצעת כדי להסיר כל חשש למסוכנות. עוד מלין העורר כי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל מספק לזמן הרב שבו הוא שוהה במעצר, שיקול שהיה צריך לגבור במקרה זה על מכלול השיקולים האחרים. העורר חוזר ומדגיש בדבריו כי הוא עצור מזה כ-28 חודשים, ולפי צפי ההתקדמות בתיק העיקרי עוד יוגשו בקשות נוספות להארכת מעצרו. בהקשר זה, הוטעם כי השלמת טיעון בתיק העיקרי צפויה להתקיים רק ביום 22.3.2023, וממילא נותר עוד פרק זמן משמעותי עד להשלמת הדיונים אף בשלב הכרעת

הדין לבדו. בשל נסיבות אלו, מבקש העורר להורות על שחרורו למעצר בית בתנאים מגבילים.

9. הדיון בערר התקיים בפני ביום 14.2.2023. בדיון שיקפתי לצדדים את הקושי העולה מהתמשכות המעצר מצד אחד, כמו גם מאופייה של החלופה שהתבקשה מצד אחר. על רקע זה, המלצתי הייתה כי הערר יתקבל באופן חלקי במובן זה שיוזמן תסקיר עדכני בעניינו של העורר אשר יבחן את האפשרות של מעצרו בפיקוח אלקטרוני במקום מרוחק, לצד פיקוח אנושי על-ידי מפקחים שיימצאו מתאימים לכך, תוך שהצדדים ישמרו על טענותיהם. העורר הסכים לכך, ואילו המדינה עמדה על דחיית הערר נוכח עברו הפלילי של העורר, המלצות שירות המבחן בעניינו והקושי לתתאמון בכך שיקיים את התנאים שיוטלו עליו.

10. כאמור, אני סבורה שדין הערר להתקבל בחלקו. אינני מקלה ראש במסוכנות הנשקפת מן העורר ובחומרת המעשים המיוחסים לו. יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם אף מתקופת המעצר הממושכת שבה נתון העורר בשלב זה. על-פי פסיקתו של בית משפט זה, חלוף הזמן והתארכותה של תקופת המעצר, ככל שמדובר בפרק זמן משמעותי, יש בהן כדי להשפיע באופן ניכר על נקודת האיזון בין שמירת האינטרס הציבורי לבין ההגנה על זכויות הנאשם, כך שזו תנוע לעבר ההגנה על חירותו של הנאשם (ראו והשוו: [מדינת ישראל נ' מחאג'נה, פסקה 10 (19.1.2021)]; [מדינת ישראל נ' פלוני ו-17 אח', פסקה 37 (28.1.2021)]; בש"פ 3459/21 ניאמצ'יק נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (30.5.2021)). יודגש, אין באמור כדי לחייב את העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, ואולם יש בכך כדי להדגיש את הצורך למצות עד תום את בחינת האפשרות האמורה.

11. אוסיף ואציין כי מנקודת מבטי היה מקום לכך שהעורר יגביל עצמו כבר מלכתחילה לבקשה להעברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. מכל מקום, בשלב זה, אני סבורה כאמור כי הימשכות מעצרו של העורר מצדיקה בחינה של חלופה פוגענית פחות ממעצר מאחורי סורג ובריה, תוך קביעת התנאים המחמירים הנדרשים. לכן, יש מקום להגשת תסקיר מעצר עדכני שיבחן את האפשרות של המשך מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני, במקום אחר מזה שהוצע תחילה, וכן בפיקוח של מפקחים אנושיים שיימצאו מתאימים לכך, ככל שיוצעו כאלה על-ידי העורר. תסקיר כאמור יוגש לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים, והצדדים יהיו רשאים לטעון לגוף הדברים. בית המשפט המחוזי יחליט בעניין כחכמתו ואיני נוקטת כל עמדה בשלב זה לגוף הדברים.

12. סוף דבר: הערר מתקבל בחלקו כמפורט בפסקה 11 לעיל.

ניתנה היום, כ"ט שבט התשפ"ג (20.2.2023).

ש ו פ ט ת